

Midtjysk Jagthunde Klub laver naturprojekter i udvalgte områder til gavn for agerlandsnaturen og naturbrugere i Skive og Viborg Kommune.

Mere natur i agerlandet

AF CLAUDS V. MIKKELSEN

Initiativtagerne fortæller, at startskud-
det til det store projekt lød en septem-
beraften i 2021 på Nørskov i Bjerregrav.
Midtjysk Jagthunde Klub havde inviteret
lodsejere og klubmedlemmer til en temaaften
om agerlandsnatur, hvor projektleder Flem-
ming Østergaard var oplægsholder og turguide
på en rundtur i det omkringliggende terræn.

På temamødet blev grunden lagt til projektet
om at forbedre agerlandets naturtilstand. I lø-
bet af efteråret 2021 fik klubben tilsagn fra en
række landmænd i de berørte områder om, at
de gerne ville være med.

MÅLET

I løbet af en femårig periode er det målet at
øge biodiversiteten i udvalgte områder i for-
hold til det nuværende niveau for såvel flora
som fauna, så både mængden og antallet af
forskellige arter øges, lige fra insekter til små-
fugle, viber, agerhøns og harer.

Gennem dette arbejde ønsker klubben at ska-
be et langtidsholdbart lokalt samarbejde og
medejerskab til naturforbedringer.

NATURTILSTANDEN

Agerlandsarterne er gået stærkt tilbage de sid-
ste 60 år. I en rapport fra 2018 anslår Dansk
Ornitologisk Forening, at der mangler mere
end 2 mio. fugle i det åbne land.

I en anden rapport fra 2020 fastslår Danmarks
Center for Miljø og Energi, at der mangler ca.
75 % af insektmassen i det åbne land.

Årsagen til den reducerede mængde fugle og
insekter i agerlandet er først og fremmest de
store strukturomlægninger i landbruget, hvor
man er gået fra mange små landbrug med blan-
det produktion til store landbrug med special-
produktioner. Marker og ejendomme er lagt
sammen, og mange landskabselementer er
forsvundet.

Medlemmer af Biodiversitetsudvalget inspicerer en remise i Mønsted-området. Den perfekte
remise med vand, lave buske, gammelt græs og en faunastrøbe i kanten. Fra højre: Laust
Nørskov, René Ahm Hansen, Jens Chr. Larsen og med ryggen til Jakob P. Albæk.

PROJEKTET

Midtjysk Jagthunde Klub ønsker at få skabt
bedre træningsmuligheder for medlemmernes
jagthunde. Stående jagthunde trænes bedst,
hvis der er en bestand af agerhøns. Så grund-
læggende ønskes en bedre bestand af jagtbyt-
tedyr og den fødekæde, der betinger denne.
Da landmænd i de forskellige områder meldte
ind, at de gerne ville være med til at gøre en
indsats, besluttede man at lave projektet til et
egentligt naturprojekt.

”I projektet er der involveret omkring en snes
lodsejere, og uden deres positive indstilling
ville der slet ikke være noget projekt”, fortæl-
ler initiativtagerne.

Det er vigtigt at forstå, at agerlandsarterne, lige
fra sommerfugl til lærke, vibe, agerhøne, fasan,
hare og mange øvrige arter, har knyttet deres
livscyklus til det dyrkede land.

Dyrene og insekterne skal have deres basale
fornødenheder som skjul, føde og yngleboto-
per dækket ude i dyrkningsfladen. De kan ikke
hjælpes på anden vis.

OMRÅDERNE

Der indgår ca. 2.500 ha (1 hektar (ha) = 10.000
m², red.) fordelt på otte områder: Lundø: 300 ▶

Jens Chr. Larsen er klar med såmaskinen, som han kørte mange kilometer med i foråret.

ha; Højslev: ca. 50 ha; Nørre og Sønder Ørum: ca. 490 ha; Kvosted: ca. 500 ha; Skive: ca. 170 ha; Mønsted: ca. 250 ha; Bjerregrav: ca. 120 ha og Stoholm: ca. 485 ha.

INITIATIVER OG AKTIVITETER

Udgangspunktet for biotopforbedringer er de eksisterende naturelementer. Der gennemføres en indsats for bevaring og forbedring af de mange eksisterende naturlige småbiotoper i områderne.

Hvert område og terrænsnit har sine egne karakteristika. Man undersøger terrænet. Er der levende hegn? Er der remiser og småplantninger? Er der markveje, udyrkede hjørner eller vandhuller? Det er disse elementer, som er udgangspunktet for en forbedring af naturen i de enkelte områder.

Der etableres også nye småbiotoper, hvor det er muligt. Det kan være et krat med blomstrende buske eller et hjørne, hvor græsset får lov til at stå, vandhuller mm., ligesom der anlægges faunastriber, vibe- og lærkepletter. Hvor det er muligt, vil mange af disse tiltag blive sat i værk.

AKTIVITETER I FORÅRET

I foråret 2022 er der blevet monitoreret på agerhøns. Agerhønen er en af agerlandets karakterfugle, og man plejer at sige, at hvis agerhønen har det godt, så har de mange andre arter det også godt.

Nogle steder har der vist sig at være ganske pæne bestande, andre steder var de mere tynde, men med agerhønenes store populationsevne og en målrettet indsats for at forbedre dens levesteder vil man i løbet af nogle år helt sikkert kunne se en fremgang i bestandene.

I udvalgte områder monitorer DOF-Nordvestjylland agerlandsarterne, så man får et bredere billede af tiltagenes effekt.

FAUNASTRIBER

I foråret 2022 er der anlagt en lang række faunastriber rundt om i områderne, i alt ca. 8 km samt nogle større arealer, der fremstår som hele faunamarker.

Når indsatsen har været koncentreret om denne aktivitet, skyldes det, at man først og fremmest har villet lave spisekamre til de jordrugende fugle.

Laust Nørskov og Flemming Østergaard er nogle af dem, der trækker det store læs i projektet. De ved godt, det kommer til at tage tid. "Al rom blev som bekendt ikke drukket på en dag", siger de, som allerede har brugt meget tid på projektet. De regner med, at de hver især har brugt op mod 200 timer i 2022; men andre i klubben har nok brugt tilsvarende tid. "Men ingenting kommer af sig selv, undtagen lommeuld", tilføjer de til slut med et smil.

FOTO: GUNNAR LARSEN

Arne Skov fra Lundø udsætter en landhøne, der har udrugget en flok agerhøns kyllinger.

Nye faunastriber placeres, så de danner sammenhæng til naturlige småbiotoper med gammelt græs. Derved opnår man, at insekter vandrer ud fra småbiotoperne. Faunastriberne bliver et naturligt opholdssted for fx en agerhønefamilie. Eller kort sagt: Hvis der ikke er føde til unger og kyllinger, hjælper det ikke noget, at der kommer afkom ud af æggene. Igennem sommeren er de mange blomster i faunastriberne også en hjælp til bl.a. sommerfugle og bier.

BIODIVERSITETSUDVALG

Jagthundeklubben har i sommeren 2022 nedsat et biodiversitetsudvalg, som er ansvarlig for hele projektet. Der er i tilknytning hertil lavet nogle lokale hjælpegrupper, hvor medlemmer bistår med at afvikle opgaver og aktiviteter i deres respektive områder.

EFTERÅRET 2022

Inden efteråret rigtigt får fat, bliver fodring af agerhøns og fasaner sat i system i tæt samarbejde med lokale jægere.

SAMARBEJDSPARTNERE/STØTTER

Initiativtagerne forklarer, at en lille hundeklub ikke magter et så stort projekt uden hjælp udefra. Klubben er derfor i fuld gang med at søge økonomisk støtte ved forskellige fonde. Klubben har allerede fået hjælp af Viborg Kommune og Spar Vest Fonden, ligesom Skive Kommune har givet tilsagn om at støtte projektet.

På det faglige område er der etableret samarbejde med bl.a. landboforeningen Fjordland, Velas landbrugsrådgivning og Innovationscenter for Økologisk Landbrug. ▶

”

”Men når vi så kommer ud og ser det blomstre, hører biernes summen og ser sommerfuglenes flugt, og vi så pludselig får øje på en flok agerhøns, der piler ned ad markvejen, så bliver vi glade indeni og er ikke et øjeblik i tvivl om, at arbejdet er det hele værd”.

Laust Nørskov og Flemming Østergaard. Oktober 2022.

FORMIDLING

Når man kaster sig ud i et så stort projekt, vil man også gerne fortælle andre om det. Det er derfor hundeklubbens plan, at der fremadrettet skal være tilbud til lokalbefolkningen, foreninger og andre interessegrupper om at besøge projektet og ikke bare se, hvad det går ud på, men også få viden med hjem om, hvad der skal til, for at agerlandet igen kan give mulighed for gode naturoplevelser.

En del af formidlingen sker via en hjemmeside, hvor man kan finde alt om projektet. Midtjysk Jagthunde Klub arbejder for i fællesskab med alle involverede at skabe et levende landskab med plads til alle.

HVAD FÅR MAN UD AF DET?

Naturligvis får Midtjysk Jagthunde Klubs medlemmer nogle bedre betingelser, når der arrangeres træninger for medlemmernes hunde. Agerhøns er nærmest en betingelse for ordentlig oplæring af en stående jagthund. Men alle andre skulle også gerne få gavn og glæde af indsatsen. Alle, som færdes i de be-

rørte områder, vil forhåbentlig få øgede naturoplevelser, når de oplever blomstrende marker med et væld af bier og sommerfugle. Forhåbentlig kommer de også komme til at se, at harer, fasaner, agerhøns, viber og lærker indtager markerne.

Alle får dermed mulighed for at opleve et levende landskab. ■

MIDTJYSKE JAGTHUNDE KLUB (MJK)

- Klubben er stiftet den 10. oktober 2018.
- Klubben er primært aktiv i Midtjylland og er for stående racer. Der trænes sammen med engelske og kontinentale hunde.
- Klubbens formål er at tilskynde medlemmerne til at deltage i klubbens (og andres) jagtrelaterede prøver (mark- og apporтерingsprøver med mere).
- Klubben arbejder på, at egne prøver til enhver tid er i overensstemmelse med de krav, som findes på de anerkendte prøver, og at klubben således fremmer arbejdet med at skabe alsidige jagthunde.
- Klubben arrangerer lokale prøver samt evt. anerkendte prøver. Klubben arrangerer også i et vist omfang fx foredrag og fælles træning.
- Klubben er i høj grad baseret på netværk. Medlemskab koster 125 kr. med en vis brugerbetaling til de forskellige aktiviteter.

Laust Nørskov (tv.) og Jens Larsen nyder synet i en lille oase omkring en gylletank ude i marken i Kvosted-området. Blomstrende buske, lidt tyndt udsåede kulturplanter og en grusvej. Her var agerhøns, og flokken kan holde til her hele sommeren.